

SAKSBEHANDLER
Kaare Stang

Juridisk seksjon

INNVALGSTELEFON

TELEFAKS

VÅR REF.
10/02407-5

DERES REF.

22 94 04 00

+47 22 94 04 04

ARK. B - Bygninger

DERES DATO

postmottak@ra.no

46 (Vestre Aker) Oslo - Os

VÅR DATO

07.01.2014

www.riksantikvaren.no

Mikkel Orheim / Ida Gullhav
Planetveien 12
0779 OSLO

Marit Bergum Hansen
Planetveien 10A
0779 OSLO

Anna-Maija / Øyvind Isachsen
Planetveien 14
0779 OSLO

Planetveien 10A, 12 og 14, Oslo - gnr/bnr. 41/420, 41/583, 41/419, og del av 41/156, Oslo kommune - Vedtak om fredning

Vi viser til tidligere utsendt fredningsforslag for ovennevnte eiendommer som har vært på høring. På grunnlag av dette fatter Riksantikvaren følgende vedtak (gjengitt i kursiv):

VEDTAK:

Med hjemmel i kulturminneloven (forkortet kml) §§ 15 § 19, freder Riksantikvaren Planetveien 10A, 12 og 14, gnr. 41, bnr. 420, 583 og 419, og del av gnr. 41, bnr. 156, Oslo kommune.

Omfanget av fredningen

Fredningen etter kml § 15 omfatter følgende objekter:

Planetveien 10 A (bygningsnr 80119712): bygningens eksteriør

Planetveien 14 (bygningsnr 80119704): bygningens eksteriør

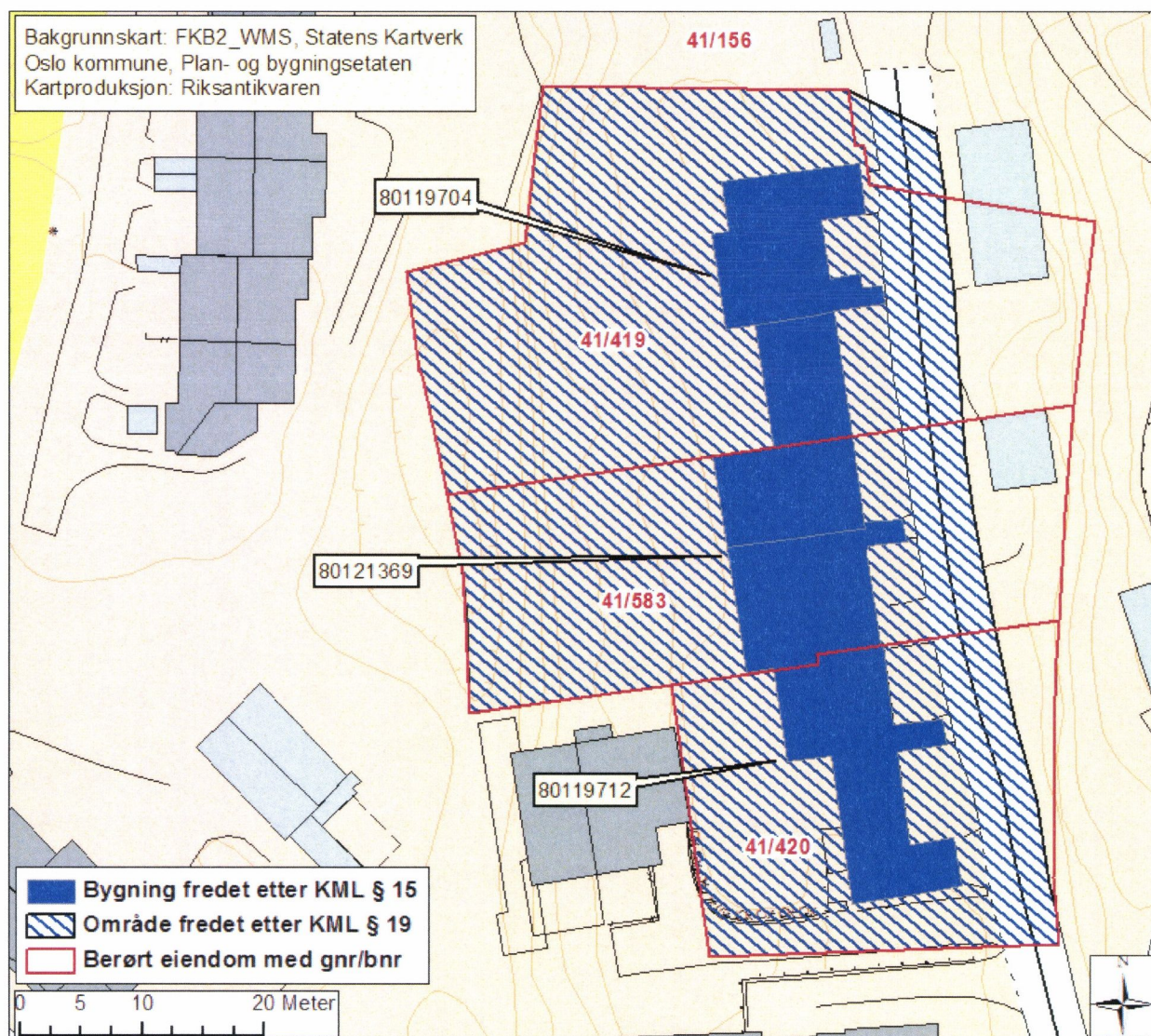
Planetveien 12 (bygningsnr 80121369): bygningens eksteriør og interiør herunder fast inventar, samt større løst inventar som er angitt nedenfor.

Fredningen etter kml § 19 omfatter et område vist med skravur på kartet nedenfor (se side 2).

Planetveien 12, sett fra vest. Foto: Iselin Brevik © Riksantikvaren

Kart - fredningsområde etter kml § 19

Planetveien 12

interiør, fast inventar og større løst inventar

Fredningen omfatter hovedelementer som planløsning, materialbruk og overflatebehandling, og detaljer som vinduer, dører (herunder skyvedører i alle rom), mobile veggpaneler i stue, gerikter, listverk, og fast inventar som ildsted, inkorporerte elektriske lys-armaturer/lamper, lysbrytere i kjeller, første etasje og andre etasje (lysbytere som er defekte kan fortløpende skiftes ut med tilsvarende brytere i samme størrelse). Fredningen omfatter også veggfast maleri/dekorasjon av Gunnar S. Gundersen i trappeløp mellom første og andre etasje. Av fast inventar omfatter fredningen ikke: Skjulte elektriske installasjoner/ ledningsanlegg/lys-transformatorer.

Fredningen omfatter følgende større løst inventar:

- Sitteputer i stuen, (96 stykker, kan ved slitasje skiftes ut med nye puter i samme form, størrelse, farge)
- 2 kurostoler/«dekkstoler», i stuen
- 5 kurobord med løse plater, i stuen
- Salongbord i teak, foran peisen i stuen
- Klaffebord i kjøkken av Tormod Alnæs

- 2 arbeidsbord av Arne Korsmo, i andre etasje
- Sovebenk i soverom/"kahytt" i andre etasje
- Skuffeseksjoner og lave skap i andre etasje
- Krakk fra Tostrupgården
- Stol av Charles & Ray Eames

Formålet med fredningen

I etterkrigstiden er tremannsboligen et av de betydeligste boligprosjektene av arkitekt Arne Korsmo (1900-1968) og arkitekt Christian Norberg-Schulz (1926-2000). Formålet med å frede Planetveien 10 A, 12 og 14 er å sikre anleggets arkitektoniske og arkitekturhistoriske verdier, samt å sikre Planetveien 12 som et viktig kunstnerhjem fra etterkrigstiden.

De tre eiendommene fredes for å sikre anlegget som helhet. Fredningen av bygningenes eksteriør skal sikre bygningenes arkitektur. Hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljering, så som fasadeløsning, opprinnelige/eldre vinduer og dører, materialbruk og overflater, hage og plutting skal opprettholdes.

Planetveien 12 ble tegnet som bolig for arkitekt Arne Korsmo og designer/kunsthåndverker Grete Prytz Korsmo, senere Grete Prytz Kittelsen (1917-2010). Deres faglige idealer og behov, samt Grete Prytz Kittelsens livslange virke har i sterk grad påvirket husets utforming, innredning og utstyr.

For Planetveien 12 er formålet med fredningen å ivareta arkitektur og opplevelse av bygningens karakteristiske interiører med sin fleksible bruk, samt å bevare rominndeling, bygningsdeler og opprinnelige flater i interiørene. Videre skal fast og spesifisert løst inventar bevares som en integrert del av interiøret. Det løse inventaret er i all hovedsak designet eller anskaffet av arkitekten selv og utgjør en viktig del av hans arkitektoniske konsept.

Formålet med områdefredningen er å bevare virkningen av kulturminnene i miljøet.

Fredningsbestemmelser

Fredningsbestemmelsene er utformet i samsvar med fredningens formål, og gjelder i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredete kulturminner fra nyere tid.

- 1) Det er ikke tillatt å rive eller skade bygningene eller deler av disse.
- 2) Det er ikke tillatt å bygge om eller endre bygningenes eksteriør.
For Planetveien 12 er det heller ikke tillatt å bygge om bygningens interiør eller endre hageplattings arealstørrelse. Fredningen er ikke til hinder for eventuell pigging og ny støping av ødelagte trapper til pluttingen, samt flislegning av plutting/trapp.
- 3) Utskifting av bygningselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid ut over vanlig vedlikehold på bygningenes eksteriør eller konstruksjon, er ikke tillatt. For Planetveien 12 gjelder dette også bygningens interiør. Unntatt fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 5.
- 4) Alt vedlikehold og all istandsetting skal skje med materialer og metoder i samsvar med bygningenes egenart og på en måte som ikke reduserer de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene.
- 5) Tilbakeføringer til opprinnelig eller tidligere utseende og/eller konstruksjoner kan tillates i særlige tilfelle under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på et sikkert, dokumentert grunnlag og etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten.

6) Større løst inventar som inngår i fredningen av Planetveien 12 kan midlertidig tas ut, men må ikke permanent fjernes fra bygningen. Løse skumgummiputer i stuen som er ødelagt, kan fortløpende erstattes av nye puter i samme størrelse, farge og utforming.

For områdefredningen etter kml § 19 gjelder:

7) Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendringer som kan forandre områdets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Dette gjelder alle former for bebyggelse, anlegg og utvidelse av vei eller parkeringsplass, garasjer, oppsetting av gjerder, skilt, endring av beplantning eller belegg, planering, utfylling og andre landskapsinngrep.

Innenfor det fredete området er det for selve gatelegemet i Planetveien tillatt for Oslo kommune og Veivesenet å gjøre nødvendige gravearbeid, samt å fornye / legge samme dekke (asfalt som eksisterende asfaldtekke). Det er likevel ikke adgang til å utvide veibredden / asfaltert bredde utover dagens veibredde på 5 meter – på den strekning som ligger innenfor det fredete området.

Følger av fredningen

Lovhenvising

Når det gjelder behandling av fredete hus, anlegg (og områder), vises det til kulturminneloven §§ 15a, 16, 17, 18, 19 og 21, samt ovennevnte fredningsbestemmelser.

Arbeider som krever tillatelse etter plan- og bygningsloven, må i tillegg forelegges kommunale myndigheter. Det gjøres oppmerksom på at tillatelser etter kulturminneloven må foreligge før arbeider i tråd med plan- og bygningsloven kan settes i verk.

Vedlikehold

Det er eier som har ansvar for det løpende vedlikeholdet av fredete bygninger og anlegg. Det grunnleggende prinsippet for vedlikehold av fredete bygninger er å bevare mest mulig av de opprinnelige eller eldre bygningselementene og detaljer som kledning, vinduer, dører, listverk, gerikter og overflatebehandling. Vedlikehold av fredete bygninger og anlegg skal så langt som mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk og for øvrig i samsvar med fredningsbestemmelsene.

For mer informasjon om vedlikehold og forvaltning av fredete bygninger og anlegg, vises til Riksantikvarens informasjonsblader.

Dispensasjon

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse/dispensasjon til å sette i gang alle typer tiltak som går ut over vanlig vedlikehold, jf. kulturminneloven § 15a første ledd og § 19 tredje ledd. Søknad om tillatelse skal sendes Byantikvaren som avgjør om tiltaket kan iverksettes, evt. på visse vilkår. Oppstår det tvil om hva som anses som vanlig vedlikehold, skal Byantikvaren likeledes kontaktes.

Økonomisk tilskudd

Det er anledning til å søke Byantikvaren om tilskudd til vedlikehold og istandsettingsarbeider. Dersom det etter § 15a blir gitt dispensasjon med vilkår som virker fordyrende på arbeidet, skal det gis helt eller delvis vederlag for utgiftsøkningen, jf. § 15a annet ledd.

Begrunnelse for fredningsvedtaket

Tremannsboligene er blant de betydeligste boligprosjektene etter andre verdenskrig, og er tegnet av to av landets ledende arkitekter; Arne Korsmo og Christian Norberg-Schulz. Med

minimalistisk formspråk og stram detaljering, er dette et tydelig og godt eksempel på arkitektenes ambisjoner om å skape enkle boformer, hvor teknikk og forenkling skulle skape gode bokvaliteter. Særlig kommer dette til uttrykk i Planetveien 12, hvor Korsmos idé var å skape et laboratorium for arbeid og familieliv.

Tremannsboligene har med sine lave volumer en fin terrengmessig tilpasning til landskapet. Boligene har avskjermete østfasader mot Planetveien. Her er vinduene få, og lysfeltene preges av nontransparente (opake) glassfelt som hindrer innsyn. Mot den private hagesonen åpner arkitekturen seg; her er det store vindusflater mot de naturnære hagepartiene på baksiden. Dette arkitektoniske grepet er en videreføring av funksjonalismens ideer om å bygge ned skillet mellom opplevelsen av å være "ute" og "inne" når man oppholder seg innendørs. Gjennom store rene glassflater får man naturopplevelsen inn i interiøret.

Den sammenhengende bygningen har høy arkitektonisk kvalitet. Dette kommer til uttrykk i dens utforming og detaljering, modernistiske konstruksjon, samt den fleksibilitet som konstruksjon og justerbare romløsninger åpner for. De fleksible arkitektoniske løsningene i Planetveien 12 er særegne hva gjelder interiøret - med løftbar trapp, bord, senger som kan løftes og omdannes til vegg, samt mobile veggpaneler i stuen, hvor disse kan vendes 180 grader og få svart tavlefunksjon. Arne Korsmo kalte dette interiørkonseptet for "hjemmets mekano".

Stuen i Planetveien 12 har flere veggrader med løse sitteputer. Disse har ensfargede putetrekk, kvadratisk form, og er i størrelse tilpasset en lav brystning langs veggene. Putene er formmessig et *integrert* element i stuens interiør. Som mobiler kan disse putene varieres i ulike stableteknikker, eller de kan tas fritt ut i rommet, stables og få funksjon som sittestol. Sammen med de lave, kvadratiske bordene viser putene som sittemøbel inspirasjon fra japansk innredningskultur. Gjennom sin fleksibilitet og størrelsesmessige tilpasning til vegg lengder, er putene et viktig arkitektonisk element i interiøret. De er med sin mobilitet også en del av «hjemmets mekano». Etter Riksantikvarens oppfatning bør putene derfor være omfattet av fredning. Putene kan løpende skiftes ut ved elde/slitasje med nye puter i samme puteform, størrelse, farge og materiale.

Kurbordene i stuen har samme kvadratiske størrelse som putene, og hører naturlig sammen med dem som del av interiøret. Kurvstolene er utført i samme materiale som de lave kurvbordene, og hører derfor også naturlig med i innredningen. Det lave teakbordet som var anskaffet for å stå foran peisen, er i høyde tilpasset den lave nedsenkningen foran peisen. Teakbordet har dermed en interiørarkitektonisk sammenheng med rommet. På denne bakgrunn er disse bordene og stolene tatt med i fredningen som fredet større løst inventar.

Arbeidsbordene og skuffeseksjonen i annen etasje var en del av Arne Korsmo hjemmekontor, og som møbler er de gjenstander som dokumenterer hans arbeidsplass i hjemmet. Disse er tatt med i fredningen. Det samme gjelder Grete Prytz Kittelsens arbeidsstol fra verkstedet i kjelleren. Stålrørstolen hadde hun opprinnelig med fra Tostrups sølvverksted, og brukte den videre i Planetveien 12. Stolen er en viktig gjenstand fra hennes arbeidssted.

Lenestolen av Charles og Ray Eames er av eksklusiv kvalitet, og blant de fremste designkoner fra det 21. århundret. Lenestolen viser det høye ambisjonsnivået som Korsmo og Kittelsen hadde for innredning av sitt kunstnerhjem. Riksantikvaren mener således at den bør inngå i fredningen.

Sovebenken i det lille soverommet i annen etasje som minner om en "kahytt", er lett mulig å demontere, men hører i størrelse og form sammen med rommet. Den er derfor tatt med i fredningen, som større løst inventar.

Offentlig høring

Fredningsforslaget ble kunngjort i to aviser med høringsfrist på seks uker, og det ble sendt direkte brev av 5. januar 2012 til berørte parter. Innen høringsfristens utløp 17. februar 2012 var det kommet inn uttalelser fra følgende parter:

Uttalelse fra eiere av Planetveien 12 - Mikkel Orheim og Ida Gullhav

"Generelt stiller vi, som nye eiere av Planetveien 12, oss positive til fredning av huset og de viktige innvendige komponenter som er unike for denne eiendommen. Vi ønsker å være svært tydelige på at det er vår intensjon og sterke ønske å bidra til å bevare dette unike og sjeldne kulturminnet. I forhold til fredningen mener vi at det er noen overordnede prinsipielle hensyn som må ivaretas og som bør være styrende.

Unike opprinnelige kvaliteter og objekter skal bevares. Fredningen må ta hensyn til at det er et privat hjem og legge til rette for at man skal kunne leve et normalt liv i huset. Trofasthet til arkitektens intensjon og tidligere eiers ønske om at det skal være et "fleksibelt og dynamisk arbeidshjem" /.../.

Med dette ønsker vi å understreke at dette er en fredning som er helt spesielt omfattende, som griper dypt inn i vårt daglige liv og som er økonomisk krevende. Det er viktig at vernemyndighetene også har forståelse for at huset skal kunne bebos av en familie, og at det derfor må skje rimelige avveininger mellom vernehensyn og brukshensyn. Merk at tidligere eier bodde her uten nevneverdig oppgradering i over 50 år (ikke 30, slik det nevnes i fredningsforslaget) og det er betydelig slitasje i hele huset. Dette påvirker oss som bor her og våre behov og ønsker.

Vi opplever at verneinteressene på mange punkter har blitt helt avgjørende under behandlingen av saken, når det gjelder emaljeovnen ber vi på det sterkeste at punktet revideres og at ovnen unntas fredning. /./

Under avsnitt "Forslag til fredningsbestemmelser". Her ber vi om at punkt 6 frafalles eller justeres. Det vil sannsynligvis være tilfeller der vi ønsker å ta noen av de fredede gjenstandene ut av huset (for eksempel dersom vi leier ut huset), og vi mener dette punktet er unødvendig strengt. Merk også at huset har svært lite lagringsplass, så dette punktet er også vanskelig å etterleve i så måte.

Opprinnelig/eldre lysarmaturer, elektriske armaturer, lysbrytere: Så langt det lar seg gjøre vil vi ønske å opprettholde disse, men mye er gammelt, utdatert, uoriginalt, til dels brannfarlig og rett og slett ikke mulig å skaffe nye like. Når det gjelder lysbrytere på kjøkkenet, så er ikke de fra 50-tallet da slike ikke eksisterte på den tiden. Med dette, samt det faktum at det er svært få direkte lyskilder i huset (det meste er skjult bak glass), så mener vi at dette er et unødvendig strengt punkt og at det bør fjernes fra fredningsforslaget. Evt. erstatte med tekst som sikrer bevaring av uttrykk, snarere enn selve de fysiske objektene.

Uttalelse fra eier av Planetveien 7 - Jørgen Walle-Hansen

"Jeg referer til vår samtale i dag om forslag til fredning i Planetveien 10,12 og 14, hvor også en del av min eiendom Planetveien 7 - gårds/bruksnummer 41/738 er foreslått fredet. Fra kartskissen på side to i fredningsforslaget ser jeg at det er trukket en grense for fredningen rundt min garasje som etter mitt skjønn utgjør et unødvendig inngrep på min eiendom. Man vil oppnå samme effekt av den foreslåtte fredning hvis man trakk fredningsgrensen langs min eiendomsgrense ned til østsiden av min garasje, fulgte bakveggen av garasjen og fra hjørnet over til Planetveien 14. Fordi garasjen ligger så nær veiens midtpunkt og fordi veien er regulert til standard åtte meter vil det aldri være mulig å få tillatelse til å bygge noe som helst der garasjen ligger i dag. Jeg mener derfor at en fredningsgrense som omfatter

garasjens «fotavtrykk» tilfredsstillende hensynet til bevaring av et uforandret inntrykk av bebyggelsen på den andre siden av veien på en tilfredsstillende måte. Jeg ber derfor om at planen endres på dette punkt."

Uttalelse fra Oslo kommune - bymiljøetaten

"Fredningsforslaget innebærer at deler av Planetveien fredes etter kulturminnelovens § 19. Veien er opparbeidet i ca. 5 meters bredde forbi eiendommene, og den er regulert i 8 meters bredde. Fredningen må ikke begrense vår mulighet til drift og vedlikehold av veien. Eksempelvis er det nødvendig fortsatt å ha mulighet til å grave for å komme til eventuell teknisk infrastruktur i bakken ved behov. Vi mener at alt vedlikehold som ikke permanent endrer utformingen av veien må være tillatt uten søknad. Dette må beskrives i frednings-bestemmelsene nr. 7. Videre er det to dammer på eiendommene, hvor det er registrert storsalamander og småsalamander. Storsalamander er registrert som sårbar i Norsk Rødliste for Arter 2010, mens småsalamander er registrert som nær truet. Det er viktig at fredningen ikke er til hinder verken for opprettholdelse av disse dammene, eller for leveområdene på land."

Uttalelse fra Oslo kommune - eiendoms og byfornyelsesetaten

"Oslo kommune i liten grad berørt av fredningsforslaget. Av kommunens eiendommer er det kun en liten del av veiarealet til Planetveien del av gnr./bnr. 41/156 som inngår i fredningsavgrensningen. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om veien er fredningsverdig og hvilke konsekvenser fredningen vil få for fremtidig veivedlikehold. Når det gjelder eiendom 41/1325 eies denne nå av Anna-Maija og Øyvind Isachsen som også eier Planetveien 14. (Endringen er ledd i et makeskifte.)"

Uttalelse fra Oslo kommune - plan- og bygningsetaten

"Plan- og bygningsetaten slutter seg i hovedsak til forslaget om fredning og vil understreke at fortsatt og aktiv bruk er den beste formen for vern. Husene i Pilotveien ble bygd som boliger og bør benyttes som bolig også i framtida.

Plan- og bygningsetaten er imidlertid skeptisk til at fredningsforslaget også omfatter fredning av interiøret i Planetveien 12 og er imidlertid usikker på hensiktsmessigheten i å frede løst og veggfast interiør i en privat bolig, hvem som eventuelt har glede av en slik fredning og hvilke konsekvenser dette får for eier. Plan- og bygningsetaten minner om at gammelt elektrisk utstyr er blant de viktigste kilder til brann og at nettopp brann utgjør den største trusselen mot fredet og bevaringsverdig bebyggelse.

Forslaget går langt i å fastholde et museumsaktig bevaringsregime for kunstnerhjemmet tilhørende Arne Korsmo og Grethe Prytz Kittelsen, noe som ikke vil være uten konflikter i forhold til nåværende og framtidige eiere og brukere. Fredningen omfatter for eksempel en emaljeovn i kjelleren, installasjoner det er svært liten grunn til å tro at kommende eiere kan nytte seg. Interiørbevaring som også eksempelvis innbefatter høytalere i himling i stuen, elektriske armaturer helt ned til detaljer som lysbrytere etc. går svært langt i museal retning, samtidig som den moderne arkitekturens intensjonelle fleksibilitet og tilpasningsevne faktisk blir skadelidende. Korsmoboligen i Planetveien er trolig blant periodens bedre dokumenterte når det gjelder samtidige framstillinger i tidsskrifter og arkitekturfaglig litteratur. Flere generasjoner norske arkitekter har et forhold til boligen gjennom besøk i studietida og har sittet på tekstiltrukne skumgummiputer som nå inngår i fredningsforslaget. Det stilles spørsmål ved de vurderinger som er gjort all den tid fredningsobjektet forutsettes å være privat bolig og om de omfattende fredningsbestemmelsene på sikt kan vise seg å virke mot sin hensikt.

Som Plan- og bygningsetaten påpekte i sin uttalelse 17.10.2010 er eiendommene regulert til spesialområde bevaring, vedtatt 11.06.2008. Gjeldende planbestemmelser ivaretar de viktigste hensyn en fredning innebærer, for eksempel ved at opprinnelige materialer og formuttrykk skal bevares ved vedlikehold og at alle fasadetiltak skal forelegges Byantikvaren til uttalelse før godkjenning. Etter de siste lovendringer er det åpnet for å sikre bevaring også av interiør etter plan- og bygningssloven.

Forutsatt at fredning gjennomføres anser ikke Plan- og bygningsetaten at fredningsaken har konsekvenser for reguleringsituasjon eller for tilstøtende eiendommer."

Uttalelse fra professor dr.ing./sivilarkitekt Elisabeth Tostrup

"Byantikvaren i Oslos forslag til fredning av Planetveien 10A, 12 og 14 er etter mitt skjønn vettugt både hva angår begrunnelser og innhold, og jeg har kun mindre kommentarer."

(Tostrup har skrevet bok om Planetveien 12, og har avgitt kommentarer som gjelder enkelte faktaopplysninger og korreksjon av enkelte historiske detaljer vedrørende større løst inventar i denne bygningen.)

Politisk behandling av fredningsforslag i Oslo kommune - kml § 22 nr 3

I henhold til kulturminneloven § 22 nr 3 er fredningsforslaget sendt til Oslo kommune ved Byrådsavdelingen for byutvikling for politisk behandling. Etter delegasjon fra Oslo bystyre har Byråd for byutvikling i Oslo avgitt slik uttalelse i brev av 27. februar 2013:

«I henhold til delegert fullmakt (Byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360, jf. bystyres vedtak av 30.05.2001, sak 218) av gir jeg følgende høringsuttalelse på vegne av Oslo kommune: Oslo kommune slutter seg til forslaget om fredning av Planetveien 10A, 12 og 14, samt gnr. 41 bnr. 1325 og deler av gnr. 41 bnr. 738 og 156 etter kulturminneloven §§ 15 og 19. Kommunen vil imidlertid fremheve at det innenfor rammene for fredningen må vektlegges at de aktuelle boliger er i bruk som private boliger, således at det åpnes opp for hensiktsmessige tilpasninger som sikrer en fortsatt funksjonell boligbruk.»

Riksantikvarens merknader

Riksantikvaren var på befaring 26. november 2013, og har fått innvendig omvisning i Planetveien 12, hvor også interiører, herunder fast inventar og noe større løst inventar fredes. Riksantikvaren har etter høringsrunden gjort flere endringer i fredningens omfang i forhold til hva som lå inne i fredningsforslaget.

Fredningsomfang/interiør i Planetveien 12

Høringsuttalelser fra Mikkel Orheim/Ida Gullhav, Oslo kommune v/ byrådsavdelingen, Plan- og bygningsetaten, samt Miljøetaten er delvis tatt til følge. Vi har vektlagt funksjonalitet og behov for eierne av Planetveien 12. Fredningen gjelder således ikke skjulte elektriske anlegg, ledninger, høyttalere i stuehimling i boligen i nr 12, og heller ikke eldre elektriske transformatorer eller ledninger som kan være brannfarlige.

Emaljebrenningsovn i kjelleren (etter Grete Prytz Kittelsen) er likedan tatt ut av fredningen. Ovnene fra Prytz Kittelsens verksted er svært plasskrevende. Kjelleren er liten og nåværende eiere har uttrykt behov for andre funksjoner som lagring/bodplass, samt areal for kjøleskap, frys og vaskemaskin. Etter eiernes ønsker, er derfor ovnene tatt ut av fredningsomfanget. Det samme gjelder to stumtjenere i stålrør, etter Korsmo/Kittelsen. Disse stumtjenere er ikke tegnet av Korsmo eller Kittelsen og de er av standard utforming fra tiden. De er plasskrevende, og tas etter eiernes ønsker ut av fredningen.

Fredningsomfang/områdefredning

Fredningsomfanget etter kml § 19 første ledd er i det endelige fredningsvedtaket innskrenket i forhold til forslaget, slik av veilegget i Planetveien er omfattet av fredning, men ikke eiendommenes utstrekning vest for veien. Garasjeanlegg / bygning på motsatt side av veien for husene i Planetveien 10A, 12, og 14, ligger på to forskjellige bruksnumre i eiendomsmatrikkelen. Dette garasjeanlegget er tatt ut av den endelige fredningen. Høringsuttalelse fra Jørgen Walle-Hansen (eier av Planetveien 7) er tatt til følge, og hans eiendom/rettigheter er således ikke lenger berørt av fredning. Riksantikvaren mener at det er lite funksjonelt at dette

garasjeanlegget inngår i fredningen ettersom bygningen fysisk ligger på flere eiendommer, som blant annet eies av nabo som ikke ellers har tilknytning til det fredete hovedobjekt; Planetveien 10A, 12 og 14. Veilegemet i Planetveien er medtatt i fredningen da bolighusene som fredes ligger tett nær veien, med trappeløp som nærmest går rett ut i den lille private stikkveien. Det er derfor behov for å ha kontroll med at det ikke settes opp installasjoner/skilt m.v., knyttet til trafikale behov som visuelt kan forstyrre boligene i Planetveien 10A, 12 og 14. Det er heller ikke tilrådelig at veiens bredde utvides fra 5 til 8 meter, slik gjeldende regulering åpner opp for. Direktoratet har således tatt med veien i fredningsområdet for å få kontroll over denne del av arronderingen ved de fredete bygningene. Riksantikvaren har vektlagt at dette er en blindvei med lite trafikk ettersom dette ikke er en større gjennomfartsåre. Veien har kun biltrafikk for noen få husstander lenger inn i Planetveien. I det vedtatte fredningsområdet etter kml § 19 inngår også et mindre areal av gnr/bnr 41/156 som eies av Oslo kommune, og utgjør en liten del (ca. 41 kvm) av Planetveiens veilegeme. Kommunens tomt er primært del av et større areal i Nordmarka, og denne lille del av veistubben i Planetveien er ikke gjennomfartsområde for mange beboere. Denne del av Planetveien er tatt med i fredningsområdet for å sikre virkningen av de fredete bygningene i miljøet.

Riksantikvarens myndighet

Det følger av kulturminneloven § 15 jf. § 22 at departementet kan frede byggverk og anlegg eller deler av dem som er av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi. Det følger videre av kml § 19 at departementet kan frede et område rundt et fredet kulturminne så langt det er nødvendig for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet eller for å beskytte vitenskapelige interesser som knytter seg til det. Myndighet til å fatte vedtak om fredning er delegert fra Klima og Miljødepartementet til Riksantikvaren jf. forskrift om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven av 9. februar 1979 § 12 nr.1.

Reguleringsstatus og eiendomsforhold

Eiendommene i Planetveien 10A, 12 og 14, er omfattet av gjeldende reguleringsplan med formål spesialområde bevaring, vedtatt av Oslo kommune 11. juni 2008.

Boligene i Planetveien 10A, 12 og 14 er i privat eie. I det vedtatte fredningsområdet etter kml § 19 inngår også et mindre areal av gnr/bnr 41/156 som eies av Oslo kommune, og utgjør en liten del av Planetveiens veilegeme (ca. 41 kvadratmeter).

Forhold til bestemmelser i naturmangfoldloven

Ved det vedtatte fredningsområdet etter kml § 19 ligger det to mindre dammer, hvor det er gjort registreringer av sjeldne amfibier; storsalamander og småsalamander. Storsalamander er registrert som sårbar i Norsk Rødliste for Arter 2010, mens småsalamander er registrert som nær truet.

Fredningsvedtaket er ikke til hinder for opprettholdelse av disse dammene, eller for dyrenes leveområder på land. Fredningsvedtaket innebærer derimot opprettholdelse av status quo, og utgjør således ikke noen trussel for natur eller terrenginngrep.

Fredningsvedtaket vil ikke være i strid med naturmangfoldloven (nmfl) § 7, jf. nmfl §§ 8-12. Fredningsvedtaket vil ikke skade eller gjøre endring i eksisterende natur på de eiendommene som berøres. Vedtaket er dermed ikke i strid med føre-var-prinsippet i nmfl § 9.

Tinglysning

Fredningsvedtaket vil bli tinglyst på eiendommenes gårds- og bruksnumre, jf. kulturminneloven § 22 nr 5.

Klageadgang

Riksantikvarens vedtak om fredning kan påklages til Klima- og miljødepartementet (KLD) i henhold til forvaltningsloven § 28 første ledd.

Klagefrist er tre uker etter at vedtaket er mottatt, jevnfør forvaltningsloven § 29. En eventuell klage stiles til Klima- og miljødepartementet, men sendes til Riksantikvaren.

Vennlig hilsen

Jørn Holme
riksantikvar

Dagfinn Claudius

Vedlegg:

Kopi til: Oslo kommune - Bymiljøetaten , Postboks 9336 Grønland, 0135 OSLO/ Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten , Boks 364 Sentrum, 0102 OSLO/ Oslo kommune - Eiendoms- og byfornyelsesetaten , Postboks 491 Sentrum, 0105 OSLO/ Oslo kommune - Byantikvaren , Postboks 2094 Grünerløkka, 0505 Oslo
Klima og miljødepartementet, Kulturminneavdelingen, Postboks 8013 Dep, 0030 OSLO
Fortidsminneforeningen - Avdeling Oslo og Akershus, Dronningens gate 11, 0152 OSLO
Jørgen Walle-Hansen, Planetveien 7, 0779 OSLO

Christian Nordby